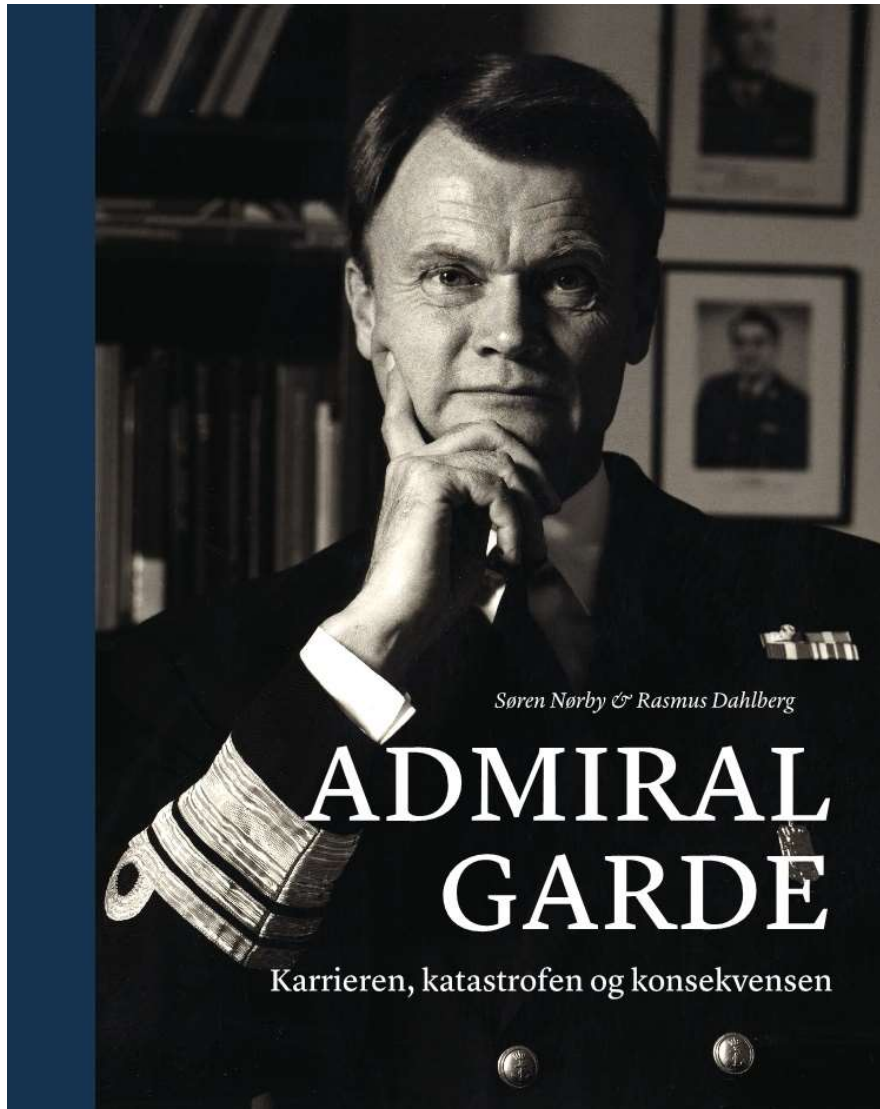

Militærhistorie

Admiral Garde

(https://krigsvidenskab.dk/application/files/2516/3975/3672/admiral_garde.jpeg)

(https://krigsvidenskab.dk/application/files/2516/3975/3672/admiral_garde.jpeg)

()

Titel: Admiral Garde.

Forfattere: Søren Nørby og Rasmus Dahlberg

Forlag: Syddansk Universitetsforlag.

Udgivelsesdato: 3. august 2021.

Antal sider: 384; rigt illustreret.

Vejl. pris: 349,00 kr.

Anmelder: Poul Grooss.

Rating: 4 bånd.

Admiral Garde er udgivet på præcis 25-årsdagen for den frygtelige ulykke på Færøerne i 1996, som kostede ni personer livet: En flybesætning fra flyvevåbnet på fire mand, tre af forsvarschefens nære medarbejdere samt forsvarschefen, admiral Hans Garde og hans hustru Anna Garde.

Bogens undertitel er "Karrieren, katastrofen og konsekvensen". Hermed er læseren sporet ind på bogens opdeling, hvor størstedelen er en interessant levnedbeskrivelse. Selve flyulykken bliver beskrevet omhyggeligt via interviews med de forskellige deltagere fra redningsmandskabet, som enten selv overværede ulykken eller blev tilkaldt. Flyvevåbnets havarikommission redegjorde for ulykken efter et længere analysearbejde, og endelig har de to forfattere filosoferet over, hvilke konsekvenser ulykken fik for det danske forsvar. Bogen beskriver admiral Hans Gardes opvækst, tjeneste og til en vis grad også hans ægteskab med Anna. I forbindelse med den omhyggelige beskrivelse af flyveulykken kommer forfatterne kort ind på de øvrige ofre for ulykken, men det er Garde, som er bogens hovedperson.

Der er en grundig beskrivelse af den fatale flyvning fra Reykjavik mod lufthavnen i Vágur på Færøerne, herunder problemerne omkring anflyvning under stærk vind. Alle involverede i forsvarschefens besøg på Færøerne havde set frem til at gennemføre det planlagte program, men på Færøerne er vejret altid en faktor, man skal tage med i beregningerne. Da ulykken indtraf, var der ingen manual for, hvad man så gjorde. Alle, både de færøske myndigheder og søværnets enheder, reagerede hurtigt og fornuftigt i denne helt uventede situation. Lige så snart Forsvarskommandoen var blevet underrettet, blev der meget hurtigt iværksat tiltag, således at forsvaret kunne underrette de pårørende, inden pressen udsendte nyhederne.

Forfatterne, der er begge ansat som historikere på Forsvarsakademiet, beskriver med udgangspunkt i 25-årsdagen for ulykken Hans Gardes usædvanlige karriere i søværnet og forsvaret. Hans Garde var vellidt over alt i forsvaret, og de mange, som havde mødt ham gennem årene, anså ham ofte for at være deres ven. Han var god til at tale med folk – i stedet for at tale til folk. Alle, der havde mødt ham i tjenesten, blev hurtigt klar over, at han nok ville nå nogle af topposterne i forsvaret.

Allerede i sin skoletid fandt han ud af, at han på en eller anden måde skulle stå til søs. Han var en habil sejlsportsmand, og det lykkedes for ham i skoletiden at få hyre på et fragtskib, selv om hyren varede længere end sommerferien. Umiddelbart efter studentereksamen mødte han til tjeneste i søværnet i Arresødalvejren, og året efter begyndte han som søkadet på Søværnets Officersskole på Holmen. Han var næst yngst i klassen, men på trods af det sluttede han som en klar nummer et på holdet. Som 23-årig blev han udnævnt til chef for sejlkutteren Svanen, og et år senere udnævnt til chef for torpedobåden Makrellen. I sin tjeneste i Torpedobådseskadren prægede han den operative indsats med optimering af våbenbrug, udvikling af samarbejdet med jagerfly, udvikling af nye torpedomissilbåde m.m.

Samtidig med at han fik tungere poster i forsvaret, løste han sideløbende en række andre opgaver: Han underviste i strategi, søkrig og statskundskab på Søværnets Officersskole, Forsvarsakademiet, Aarhus Universitet og Københavns Universitet.

I 1975 deltog han med et essay i The United States Naval Institute's General Prize Essay Contest med besvarelsen: "Where is the Western Navy? The World Wonders." Han vandt Naval Institute's Gold Medal, 1.500 \$ samt et livsvarigt medlemskab. Præmien blev overrakt af Chief of Naval Operations, Admiral J. L. Holloway III, US Navy.

I Forsvarskommandoen fik han nøgleposter i samarbejdet mellem forsvarschefen og Forsvarsministeriet, og han var velanskrevet, hvor han kom. Stabsarbejdet blev afbrudt af tjeneste i korvetten

Peter Tordenskiold, som han overtog som en ny enhed direkte fra værftet i Aalborg. Han var glad for atter at komme på havet.

Efter gennemgang af Naval War College i USA kom han atter til Forsvarskommandoen for derefter at blive chef for Torpedobådseskadren i et år. Så blev han stabschef i Søværnets Operative Kommando (SOK), og i forbindelse med en uventet rokade i forsvarets top kunne han rykke direkte op i chefstillingen i SOK. Da admiral S. E. Thiede afgik som forsvarschef i 1989, rykkede generalløjtnant J. Lyng op som forsvarschef med viceadmiral Hans Garde som chef for Forsvarsstaben.

En væsentlig del af bogen beskriver arbejdet i forsvarets top, og det er netop bogens styrke. Den beskriver forsvarsministerens og departementschefens rolle i forhold til forsvarschefen og chefen for Forsvarsstaben. General Lyng sad længe på posten – i seks og et halvt år. I al den tid virkede Garde loyalt som leder af hele Forsvarskommandoen. De to arbejdede på forskellig måde, og i Forsvarsministeriet satte man pris på begge chefers lederegenskaber, evner og indsats.

Da general Lyng blev pensioneret med udgangen af marts 1996, blev Garde udnævnt til forsvarschef med generalløjtnant Christian Hvidt som stabschef. Gardes virke kom desværre kun til at vare 124 dage. Så indtraf ulykken på Færøerne. Garde kunnet have virket som forsvarschef i knap tre år, inden han nåede pensionsalderen. Forfatterne elaborerer herefter lidt over, hvad det kunnet have betydet for forsvaret, hvis ulykken ikke var indtruffet.

Bogen er bagest forsynet med angivelse af de mange interviews, som forfatterne har gennemført med personer, som på den ene eller anden måde kendte admiral Garde eller som gjorde en indsats i redningsarbejdet efter ulykken. Desuden er der et appendiks med karriereforløb og slægtshistorie samt register og skriftlige kilder, henvisninger til interviews samt et person- og skibsregister. Bogen er spækket med gode og relevante fotos.

For alle med interesse for forsvaret og forsvarets øverste ledelse er det en god bog at blive klog på. Den belyser ledelsesformer, lederskab, samarbejde internt i forsvaret og med

Forsvarsministeriet og politikerne. Garde kunne tale med alle, og via sit mangeårige virke på universiteterne var han også respekteret blandt akademikerne. Den målrettede karriere havde selvfølgelig konsekvenser i ægteskabet. Hustruen gennemførte en uddannelse, og hendes karriere skulle der også være plads til. Hele forholdet mellem hans karriere, ægteskabet og børnene har været en vanskelig balance, men det er godt beskrevet. Forfatterne har udført omfattende research, og resultatet er blevet en yderst læseværdig bog - også for andre end forswarets personel.

Poul Grooss,

kommandør (pensioneret)

